

Interdentale reiniging en Glide floss

Plaque is zoals bekend de oorzaak van parodontale ontsteking*. Hoewel bijna iedereen dagelijks tandenpoetst, laat de nauwkeurigheid nog veel te wensen over. Het gevolg is dat gingivitis bij bijna iedereen voorkomt.

Gebrekkig tandenpoetsen is echter niet de enige oorzaak van gingivitis. De interdentale ruimte bevat plaque waar de borstel niet goed bijkomt. Het is dan ook interdentaal waar gingivitis en parodontitis het meest voorkomen. Als naast tandenpoetsen ook interdentaal wordt gereinigd, blijkt gingivitis het sterkst te verminderen. In geval van parodontitis is regelmatige interdentale reiniging essentieel om het behandelresultaat op lange termijn te waarborgen¹. Het niveau van mondhygiëne om het parodontium gezond te krijgen en te houden, varieert van persoon tot persoon. Daarom is voorlichting over mondhygiëne het meest effectief wanneer deze op het individu gericht is. De vorming van plaque is een continue proces. De mondhygiëne is erop gericht de voortdurende plaquevorming regelmatig te

onderbreken om te voorkomen dat plaque zich tot een schadelijke biofilm ontwikkelt. Onderzoek heeft aangetoond dat bij een gezonde gingiva een goede mondhygiëne, éénmaal in 48 uur, de schadelijke ontwikkeling van plaque voorkomt. Als er echter gingivitis aanwezig is gaat de plaquevorming sneller en zal men frequenter moeten reinigen. In het klassieke gingivitis-experiment in de

jaren 60 werd aangetoond dat gingivitis genas na enkele dagen van tweemaal daagse mondhygiëne¹. Het interval van de mondhygiëne ligt dus tussen de 12 en 48 uur, afhankelijk van de conditie van het parodontium.

Parodontitis-patiënten

Mondhygiëne en interdentale reiniging zijn niet effectief bij onbehandelde parodontitis (met pockets), omdat de subgingivale plaque niet verwijderd wordt. Hier is de behandeling door tandarts of mondhygiënist noodzakelijk. Daarna kan de patiënt dagelijks met een goede (interdentale) mondhygiëne de parodontale conditie stabiel houden. Toch is bij deze gevoelige patiënten regelmatige controle en professionele reiniging noodzakelijk, omdat zelfs bij goede mondhygiëne niet alle plaatsen plaquevrij blijven en ontsteking

de kans krijgt opnieuw te ontstaan.

Interdentale reiniging

Welke methode van interdentale reiniging de beste is, hangt vooral af van de ruimte in het interdentale gebied. Afgezien van open interdentale ruimten die het beste te reinigen zijn met borsteltjes/ragertjes² (zie tabel), is de keuze tussen tandenstoker en floss een persoonlijke. Tandenstokers zijn wat gebruikersvriendelijker dan floss, maar ook wat beperkter in toepassing omdat ze vanaf de linguale zijde eigenlijk niet te gebruiken zijn. Van alle hulpmiddelen voor de interdentale reiniging is dental floss de meest universele. Klinisch onderzoek toont aan dat door het gebruik van floss de hoeveelheid plaque afneemt en de gingivale bloedingsneiging vermindert¹. Omdat mondhygiëne gericht is op het regelmatig onderbreken van de plaquegroei, kun je je afvragen hoe effectief de verschillende typen floss-plaque verwijderen is,

Dia: Glide floss-producten

waarvan bekend is dat de diepere lagen stevig vastzitten aan tanden en kiezen. Terwijl de reinigende werking van tandenpoetsen op microscopisch niveau is onderzocht, is de reinigende werking van floss alleen onderzocht in klinische studies. Die studies tonen geen verschil in reinigende werking van de verschillende typen floss¹. Het reinigende effect op microscopisch niveau van de verschillende typen floss is onbekend. De voorlopige conclusie is dat alle typen floss even effectief zijn en dat het reinigende effect vooral afhankelijk is van de wijze waarop floss gebruikt wordt.

De huidige situatie

Epidemiologische studies in Engeland, Nieuw Zeeland, Zweden en de Verenigde Staten laten zien dat de mondhygiëne in de laatste 20 jaar is verbeterd. Daardoor is gingivitis verminderd¹. Dit is vooral te danken aan beter tandenpoetsen, want geregeld interdentaal reinigen doet slechts een minderheid van de mensen. Ook in Nederland is het gebruik van interdentaal reinigers gering, ondanks de enorme toename in het gebruik van mondverzorgingsproducten. Op de vraag welke mondverzorgingsproducten zij weleens gebruiken, antwoordde 25% van de ondervraagden uit een representatieve steekproef in Nederland dental floss, 34% antwoordde tandenstokers en 6% antwoordde 'ragertjes'⁴. Men vindt het gebruik van interdentaal reinigers ingewikkeld en het kost te veel tijd.

Compliance - therapietrouw

Een belangrijk aspect bij de interdentaal reiniging is het

gemak van de handeling. Als de methode gemakkelijker wordt, zal de acceptatie toenemen en daarmee de kans dat ze dagelijks wordt toegepast. Dit is een leidende gedachte bij de ontwikkeling van nieuwe interdentaal reinigingsproducten. Om tegemoet te komen aan het algemene verlangen flossen zo gemakkelijk mogelijk te maken, kwam er een waxed floss op de Nederlandse markt. Het laagje wax maakte de beweging door het contactpunt eenvoudiger. Recent werd een elektrisch apparaat geïntroduceerd, de Interclean, die het flossen min of meer simuleert, door een filament met hoge snelheid te laten roteren in de interdentaal ruimte⁵. Het nieuwste product is Glide floss.

W.L. Gore & Associates heeft een nieuwe dental floss ontwikkeld, Glide floss, gebaseerd op hun basisproduct, een 100% geëxpandeerde polytetrafluorethyleen (ePTFE), afgedekt met een dun laagje natuurlijke bijenwas. Glide floss werd voor het eerst geëvalueerd in gecontroleerd gekruist klinisch onderzoek, dat in 1992 werd gepubliceerd⁶. Daarin werd Glide floss vergeleken met Johnson & Johnson's waxed floss. Beide typen floss bleken even effectief in het verminderen van de proximale plaque en de gingivale bloedingsneiging. Driekwart van de groep proefpersonen (18 tot 63 jaar) gaven de voorkeur aan Glide floss met de argumentatie dat het plezieriger was in het gebruik, niet rafelde en gemakkelijker tussen de contactpunten gleed, waardoor het 'doorschieten' werd voorkomen. De kans op 'snijden' in het tandvlees werd daardoor klei-

ner. Een kwart van de groep proefpersonen gaf daarentegen de voorkeur aan J & J waxed floss, omdat het minder glad was en daardoor de grip bij het hanteren beter. Later is een vergelijkbaar onderzoek uitgevoerd onder 13 tot 18 jarigen met hetzelfde klinisch resultaat⁷. Bij deze leeftijdsgroep werd op de vraag of ze in de toekomst floss zouden gebruiken door allen die de Glide floss prefereerden met 'ja' geantwoord, terwijl slechts de helft van de groep die J & J floss prefereerden met 'ja' antwoordden⁸.

Glide floss is al enige tijd op de markt in de Verenigde Staten en Engeland en heeft daar inmiddels een ADA en BDA goedkeuring⁹. Glide floss verdient binnen het ruime assortiment van interdentaal reinigers zeker de aandacht, gezien de voorkeur die proefpersonen bleken te hebben voor deze floss. Men mag veronderstellen dat het gemakkelijker gebruik onregelmatige flossers aanzet tot meer flossen.

Wim van Palenstein Helderman
WHO Centrum
Tandheelkunde KUN

Fridus van der Weijden
Vakgroep Parodontologie ACTA

* Cariës blijft buiten beschouwing in dit artikel. Interdentale reiniging speelt weliswaar een rol bij de preventie van cariës, maar tweemaal daags tandenpoetsen met een fluoride tandpasta is het meest effectief.

Litteratuur

1. Osborne D., Doherty F., The art and science of interdental cleaning. Papers based on oral presentations given in a satellite programme at the 14th International Symposium on Dental Hygiene. Florence July 1998. The Parthenon Publ. Group. New York.
2. Christou V., Timmerman M.F., van der Velden U., van der

Tabel. Interdentale ruimte en reinigers³

Intacte papil	➔ tandenstoker en floss
Gedeeltelijke papil	➔ tandenstoker, floss en interdentaal borsteltje
Afwezige papil	➔ interdentaal borsteltje
Diastem	➔ single-tufted borsteltje

- Weijden F.A., Comparison of different approaches of interdental oral hygiene: Interdental brushes versus dental floss. *J. Periodontol* 1998; 69: 759-764.
3. van Palenstein Helderma W.H., van der Weijden G.A., Mondhygiëne. Preventieve Tandheelkunde. Bohn, Stafleu van Loghum. 1996: 157-186.
 4. NIPO, Onderzoek gebitsverzorging. Amsterdam 1996.
 5. van Palenstein Helderma W.H., van der Weijden F.A., De InterClean, een elektrische flosser. *NT* 1997; 52: 879-881.
 6. Ciancio S.G., Shibly O., Farber G.A., Clinical evaluation of the effect of two types of dental floss on plaque and gingival health. *Clin. Prev. Dent.* 1992; 14: 14-18.
 7. Ciancio S.G., Kazmierczak M., Mather M.L. et al., Comparison of two types of dental floss in adolescents. *J. Dent Res* 1994;73: 2664 (Abstract).
 8. Biological therapies in dentistry. A bimonthly newsletter for dental professionals. *Decker Periodicals. Ontario* 1996; 11: 21-24.
 9. Goedgekeurd door de American Dental Association en de British Dental Association als 'a safe and effective cleansing device which contributes to oral health'.

PRODUCTINFO

Handschoenen

Roeko speelt in op de vraag naar allergieenvrije handschoenen. Sinds kort zijn Rexamlatex- en poedervrije handschoenen in het pakket opgenomen. Deze nitriet-

handschoen is reukloos. Het materiaal geeft bovendien drie keer zoveel weerstand tegen het perforeren. De handschoenen zijn via de dental depots in vijf maten verkrijgbaar.

Laser-apparatuur

Sirona Dental Systems BV in Tiel is een samenwerkingsverband aangegaan met de importeur van de Genius Dental Laser: Ricana Benelux in Eemnes. De service en het onderhoud van de Genius tandheelkundige laser-apparatuur wordt nu door Sirona Dental Systems BV verzorgd, waarmee dit bedrijf haar leveringspakket uitbreidt buiten de voorheen strikte begrenzing van Sirona-producten.

Naast de regelmatige presentaties over het onderhoud van de eigen producten van Sirona, zullen op regelmatige basis nu ook Laser-cursussen in Tiel verzorgd worden in de behandelkamer van Sirona Dental Systems BV.

De spray gekoelde Genius Dental Laser is nog relatief nieuw. Deze is geschikt gebleken voor algemene praktijken met oog voor de paro-problematiek. De initiële therapie, waarbij de laser in combinatie met handinstrumenten wordt ingezet, is volgens de importeur een effectieve toepassing gebleken: patiëntvriendelijk, snel en voor de operateur minder belastend. De Genius is ook voor vele ander (soft-tissue) indicaties geschikt.

Informatie: Ricana Benelux, telefoon 035-533 45 66 of Sirona Dental Systems BV, telefoon 0344-640006.

Zeepdispenser

De firma Argotron uit Etten-Leur heeft zich onder meer toegelegd op het vervaardigen van producten voor medici op het gebied van waterbesparing en of handhygiëne. Uit het assortiment van zeepdispensers leent met name type Sc-333 zich voor gebruik bij de wastafel in elke praktijkruimte. Het voordeel van het gebruik van een contactvrije zeepdispen-

ser is, dat je eerst je handen ter bevochtiging onder de kraan kunt houden en ze aansluitend van een gedoseerde hoeveelheid zeep kunt voorzien. Daarbij hoeft de dispenser niet te worden aangeraakt. Een infrarood oog detecteert de aanwezigheid van de handen en zorgt ervoor dat een dosis van 0.8 milliliter zeep wordt afgegeven.

De zeepautomaat kan op eenvoudige wijze met zelfklevende tape of schroefjes op een gladde onderlaag worden bevestigd. Bovendien kan de dispenser makkelijk worden bijgevuld met losse vloeibare zeep of door vervanging van de gehele zeepcartridge. De contactvrije zeepdispenser is ook te gebruiken voor zeepsoorten met een hoog alcoholpercentage of zeepsoorten met een desinfecterende samenstelling. De container heeft een inhoud van 800 milliliter.

Het leveringspakket voorziet ook in een groot aantal in temperatuur regelbare kranen in diverse uitvoeringen. Ook deze kranen reageren op persoonlijke aanwezigheid op zeer korte afstand en kunnen dus zonder contact worden bediend. Deze combinatie levert zowel een betere praktijkhygiëne als waterbesparing op.